

PETFORM

Türkiye Doğal Gaz Piyasasında Arz, Talep ve Fiyat Dinamiklerinin Geleceği

Geleceğe Geri Dönüş

Rıdvan Uçar, Yönetim Kurulu Üyesi, Gaz Grubu Başkanı

İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sürdürülebilir Enerji Ana Bilim Dalı

6. Enerji Yönetimi ve Politikaları Çalıştayı

İzmir, 11 Mayıs 2017

Kristal Küremiz Var mı?

Bilinen Gelecek, Bilinmeyen Gelecek (İç İçe 3 Küre)

Bilinen Geleceğin Küçük Dünyası

Bilinmeyen Geleceğin Büyülü Dünyası

Gelecek de Bir Gün Gelecek

Geleceği tahmin etmenin en iyi yolu, onu yaratmaktır

Abraham Lincoln

Enerjide Farklı İstekler

Üretici Ülkeler

Gazımı mümkün olduğu kadar çok yere ve mümkün olduğu kadar yüksek fiyata satmak istiyorum

Tüketici Ülkeler

Gazımı mümkün olduğu kadar çok yerden ve mümkün olduğu kadar düşük fiyata almak istiyorum

Üretici Olmayan Transit Ülkeler

Arz ve Talebi buluşturmak istiyorum ama bundan ben de yararlanmak, ucuz ve çeşitli gaza ulaşmak istiyorum

Almanya da kıs Zordur.
Bu yüzden, herseyi önceden
tasarlamak zorundaydılar.
Bu, Almanlar da
tasarım fikrini
geliştirdi

İngilizlerin ülkesi ufaktır.
Bu yüzden başka ülkelere
çok gittiler. Bu da
denizciligi ve bilimi
geliştirdi

İsrailde ise toprak vesu azdır.
Bu yüzden yeni sulama
teknikleri buldular.

Amerika, Avrupa'ya
uzaktır. Uzaktan denetim
sağlayabilmek için enformatik
Sanayini geliştirdiler.

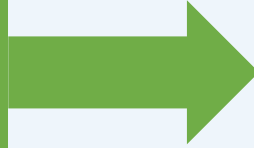

PEKİ
BİZ
NE
GELİŞTİRDİK?

Gelecek Nasıl Gelecek?

Rasyonel Arz ve
Talep Projeksiyonu
ile Uzun Dönemli
Elektrik ve Doğalgaz
Ulusal Stratejisi

HEDEF
Daha Ucuz Gaz
Daha Esnek Gaz
Daha Kısa Süreli Kontratlar

YÖNTEM
Liberal/Serbest Pazar
Esnek Temin Yapısı

Liberal Pazarın ve Fiyat Belirlemenin Büyüsü

- Alüminyum
- Buğday
- Çiçek
- Fındık
- Kahve
- Pamuk
- Kakao
- Beyaz Şeker
- Ham Şeker
- Doğal Gaz

Liberal Pazarlar

: Londra
 : Chicago
 : Amsterdam
 : Hamburg
 : Londra, New York
 : New York
 : Londra, New York
 : Londra
 : New York
 : İngiltere, Hollanda, ABD

Sıra	Ülke	Kişi başına GSYİH
1	Lüksemburg	100,000
2	Katar	97,967
3	Norveç	96,591
4	İsviçre	84,983
5	Avustralya	66,984
6	Birleşik Arap Emirlikleri	66,625
7	Danimarka	63,003
8	İsveç	61,098
9	Hollanda	51,410
10	Kanada	51,147
11	Singapur	50,714
12	Avusturya	50,504
13	Finlandiya	50,090
14	İrlanda	48,517
15	ABD	48,147
16	Belçika	48,110
17	Kuveyt	46,461
18	Japonya	45,774
19	Almanya	44,558
20	Fransa	44,401

21	İzlanda	43,226
22	Birleşik Krallık	39,604
23	Yeni Zelanda	38,227
24	İtalya	37,046
25	Brunel	36,521
26	İspanya	33,298
27	İsrail	32,298
28	Kıbrıs	31,435
29	Yunanistan	27,875
30	Slovenya	25,939
31	Güney Kore	23,749
32	Bahreyn	23,410
33	Bahamalar	23,175
34	Portekiz	22,699
35	Malta	22,058
36	Umman	21,681
37	Tayvan	21,592
38	Çek Cumhuriyeti	20,938
39	Suudi Arabistan	19,890
40	Slovakya	17,889

FİYATI BIRAKIN KALİTEYE BAKIN

Ziraat odaları tarafından fındık fiyatlarındaki düşüştüğün en büyük nedeni olarak gösterilen kereze, fiyat konusunda en ufak bir eiddeli olmadı. Aynı zamanda çok düşük fiyatlar olmasına halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Tarım ve kırsal kalkınma bakanlığı tarafından yapılan, Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması gerektiğini belirtti.

Fındık FOSAN

YAKA Ağık Fındık Üreticileri Birliği Başkanı, 2017 Fındık Üreticileri Birliği Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması için çağrı yaptı. Başkan, 2017 Fındık Üreticileri Birliği Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması için çağrı yaptı. Başkan, 2017 Fındık Üreticileri Birliği Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması için çağrı yaptı.

FİYATLA İLİŞKİMİZ TOK

Yapılan açıklamada belirtildiği üzere, Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması için çağrı yaptı. Başkan, 2017 Fındık Üreticileri Birliği Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması için çağrı yaptı.

100 bin tonluk bir miktarın, bu yıl 400 bin ton civarında üretildi. Bu nedenle geçen seneye göre fındık fiyatları düşüşte. Fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen kereze, fiyat konusunda en ufak bir eiddeli olmadı. Aynı zamanda çok düşük fiyatlar olmasına halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Tarım ve kırsal kalkınma bakanlığı tarafından yapılan, Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması gerektiğini belirtti.

KALİTEYİ ARTIRALIM

Fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen kereze, fiyat konusunda en ufak bir eiddeli olmadı. Aynı zamanda çok düşük fiyatlar olmasına halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Tarım ve kırsal kalkınma bakanlığı tarafından yapılan, Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması gerektiğini belirtti.

Ne Olur? Bu kez fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen kereze, fiyat konusunda en ufak bir eiddeli olmadı. Aynı zamanda çok düşük fiyatlar olmasına halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Tarım ve kırsal kalkınma bakanlığı tarafından yapılan, Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması gerektiğini belirtti.

GEREKİNDEN DÜŞÜK FİYATI İSTEMEYİZ

Fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen kereze, fiyat konusunda en ufak bir eiddeli olmadı. Aynı zamanda çok düşük fiyatlar olmasına halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Tarım ve kırsal kalkınma bakanlığı tarafından yapılan, Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması gerektiğini belirtti.

FİYAT KONUŞMAK MANİPULASYONDUR

Fındık fiyatlarındaki düşüşün en büyük nedeni olarak gösterilen kereze, fiyat konusunda en ufak bir eiddeli olmadı. Aynı zamanda çok düşük fiyatlar olmasına halinde üreticilerin fındık yetiştirmek istemeyeceğini açıkladı. Tarım ve kırsal kalkınma bakanlığı tarafından yapılan, Fındık İmalatçı Üreticileri ve Kalite Teslimatı Kurulması gerektiğini belirtti.

Fındık bizde, borsası Almanya'da

Türkiye, fındıkta dünya üretiminin yüzde 75'ine sahip olmasına rağmen fındık fiyat politikaları, üretici olmayan Almanya'daki Dünya Fındık Borsası'nda belirleniyor.

Türkiye'nin dünyada en çok fındığı üreten ülke olmasına rağmen fiyatları belirleyemediğini söyledi. Fındığın tarımsal gelir konusunda en önemli ürün olduğunu ve bu ürünün değerinin bilinmesi gerektiğini ifade ederek, geçen yıl fındık ihracatından yaklaşık 2 milyar dolarlık gelir elde edildiği, fındık borsasının Türkiye'de kurulması halinde bu gelirin daha fazla olacağını kaydetti. Fındıkta fiyat politikalarını Türkiye'nin belirlemesi gerektiğini vurgulayan _____, "Üretimde dünya lideri olduğumuz fındıkta, fiyatların belirlenmesinde yeterince etkin değiliz. Her ne kadar ülkemizde fiyat teşekkül ediyor gibi görünse de esas fiyat, fındık üreticisi olmamasına rağmen, çok düşük fiyatla satın aldığı fındığı işleyip ihraç eden ve tek başına dünya fındık ihracatının yüzde 10'unu gerçekleştiren Almanya'da Hamburg Fındık Borsası'nda belirlenmektedir" dedi.

Dünyanın İlk Borsası: Kütahya Çavdarhisar

İmparatorluk pazarlarında satılan tüm malların satış ücretleri

- MS 3. yüzyıl'da Roma İmparatoru Dioeletianus'un enflasyonla mücadele amacıyla hazırladığı mal satış bedelleri taş bloklar üzerinde duyurulmuş.
- Maksimum Fiat Listesi Kanunu: İmparatorluk pazarlarında satılan tüm malların satış ücretleri
- Üretilen mallar arasında çapraz fiyatlandırma yapılarak fahiş fiyattan mal alımı engellenmiş.
- Köle, ayakkabı, asker, bira, şarap, cam bardak, seramik, çivi, öğretmen maaşı. Kuvvetli 1 köle = 2 eşek, 1 at = 3 köle

Tüccarlar malları satmak yerine stokçuluk yapmış, piyasaları çökertmişler, istedikleri fiyatlar kabul olunana kadar da bunu sürdürmüşler.

Kanun MS 300'lerde yürürlükten kaldırılır ve paranın ve metallerin değeri piyasada dalgalanmaya bırakılır.

Kanun Roma'nın kapitalizmin acımasız kurnalsızlığına karşı çıkarttıkları tek devletçi kanun olarak tarihe geçmiştir.

Venedik Ticaret Merkezi

Osmanlı-Venedik Antlaşması (1479)

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Osmanlı-Venedik Antlaşması (1479), Osmanlı Devleti ile Venedik Cumhuriyeti arasında 1479 yılında imzalanmış bir barış ve ticaret antlaşmasıdır.

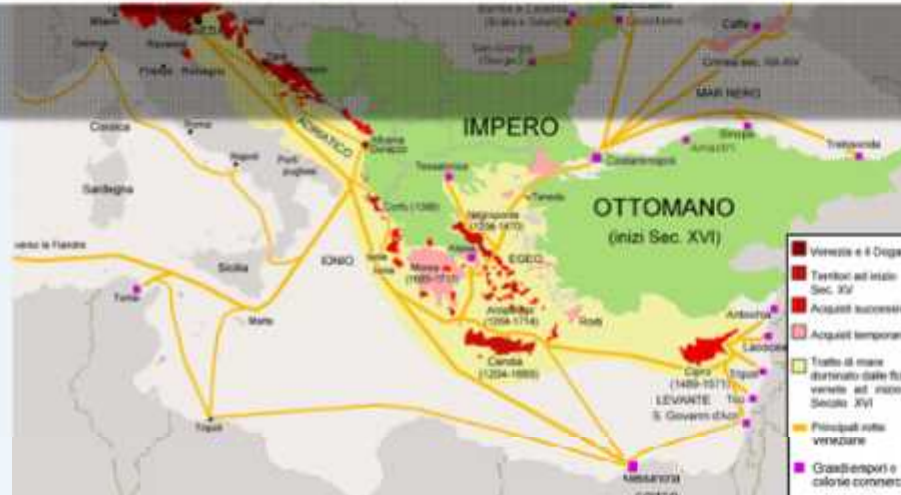
Osmanlıların Balkanlarda kazanmış oldukları topraklar Osmanlıları Venediklilerle komşu haline getirdi. Osmanlıların Ege adalarını geçirmeleri Venediklilerin işine gelmedi ve savaş patlak verdi. Bu savaşlar 16 yıl sürdü (1463-1479). Bu savaşlar boyunca Osmanlılar Eğriboz başta olmak üzere birçok adaları ellerine geçirdiler. Savaşın sonunda Osmanlılarla Venedikliler arasında barış yapıldı.

Bu antlaşmanın bazı şartları şunlardır:

1. Venedikliler, Osmanlı sularında ticaret yapma hakkını kazandılar ve bunun karşılığında Osmanlılara her yıl 10.000 altın ödemeyi kabul ettiler.
2. Venedikliler İstanbul'da balyos (elçi) bulundurabileceklerdi.
3. Venedikliler Osmanlılara savaş tazminatı vereceklerdi.

Antlaşmanın bir diğer şartına göre Venedik Cumhuriyeti en tecrübeli ressamlarından birini Fatih Sultan Mehmet'in tablosunu yapmak üzere İstanbul'a gönderecekti. Bu amaçla ressam Gentile Bellini İstanbul'a geldi ve İstanbul'da Fatih Sultan Mehmet'in ünlü tablosu başta olmak üzere birçok eserler yaptı.

Osmanlı-Venedik Antlaşması	
Çeşit	Barış ve Ticaret Antlaşması
İmzalanma	1479
İmzacı devletler	 Venedik Cumhuriyeti Osmanlı İmparatorluğu
Dilleri	İtalyanca, Osmanlı Türkçesi

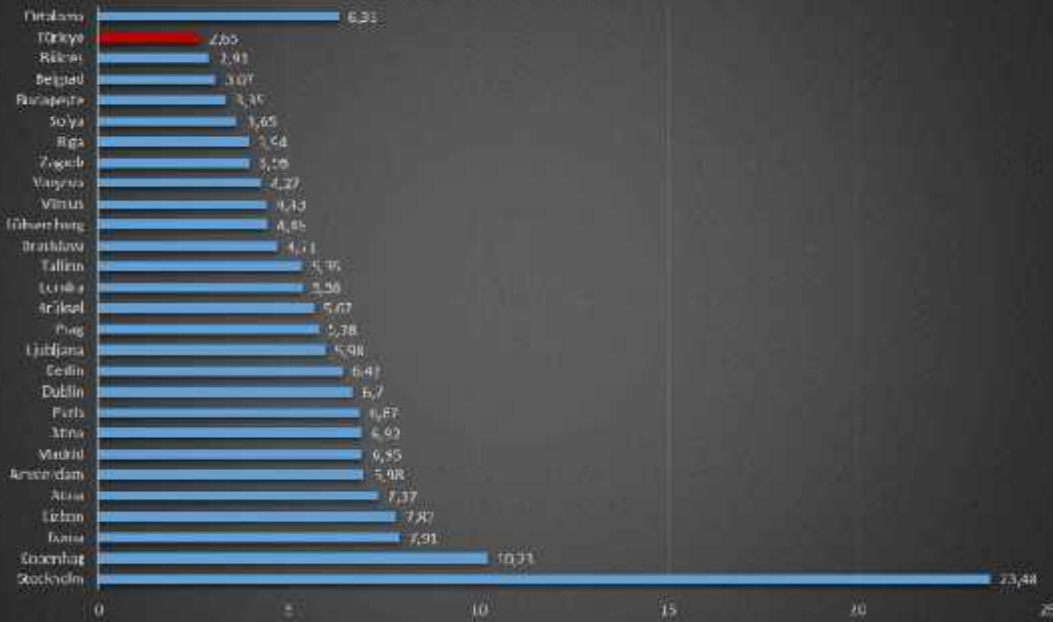
Venedik Cumhuriyeti'nin siyasi etkisi
 Koyu kırmızı: Kuruluş
 Kırmızı: 15.yüzyıl başında topraklar
 Pembe: Geçici olarak ele geçirilen yerler
 Sarı: Ana ticaret yolları ve hakim olunan karasular
 Eflatun: Koloniler

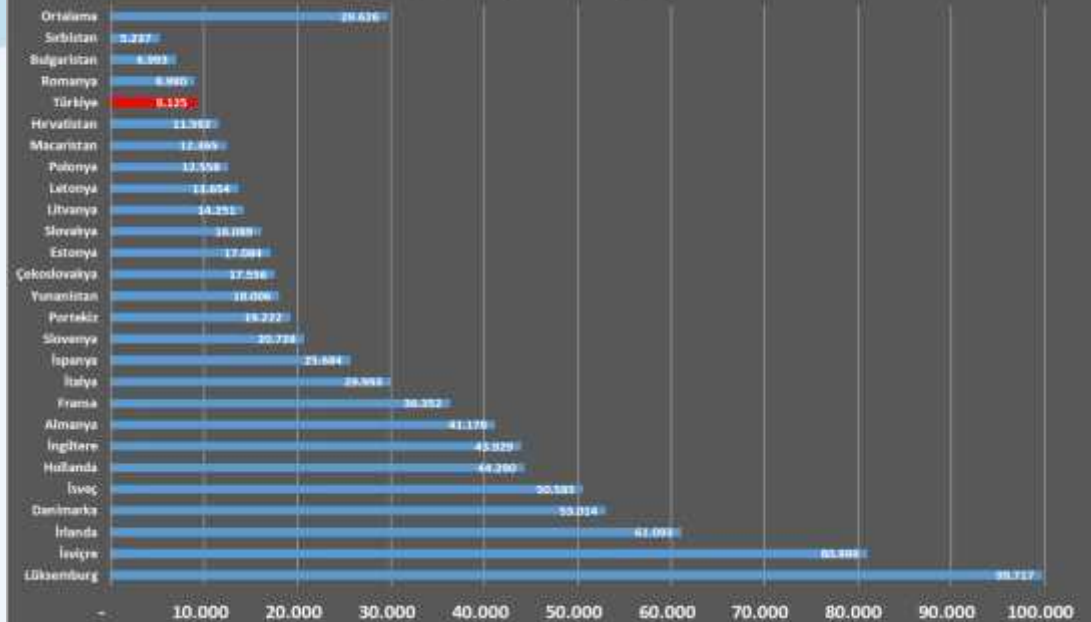
TÜRKİYE'NİN YOLCULUĞU

Doğalgaz Fiyatı Karşılaştırması

Doğalgaz Konut (c€/kWh)

Kişi Başına Düşen Milli Gelir (USD) 2015

Kaynak: <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&series=NY.GDP.PCAP.CD&country=#>

Elektrik Üretimi İçin Gaz Yok, Atmosferi Isıtmak için Gaz Var...

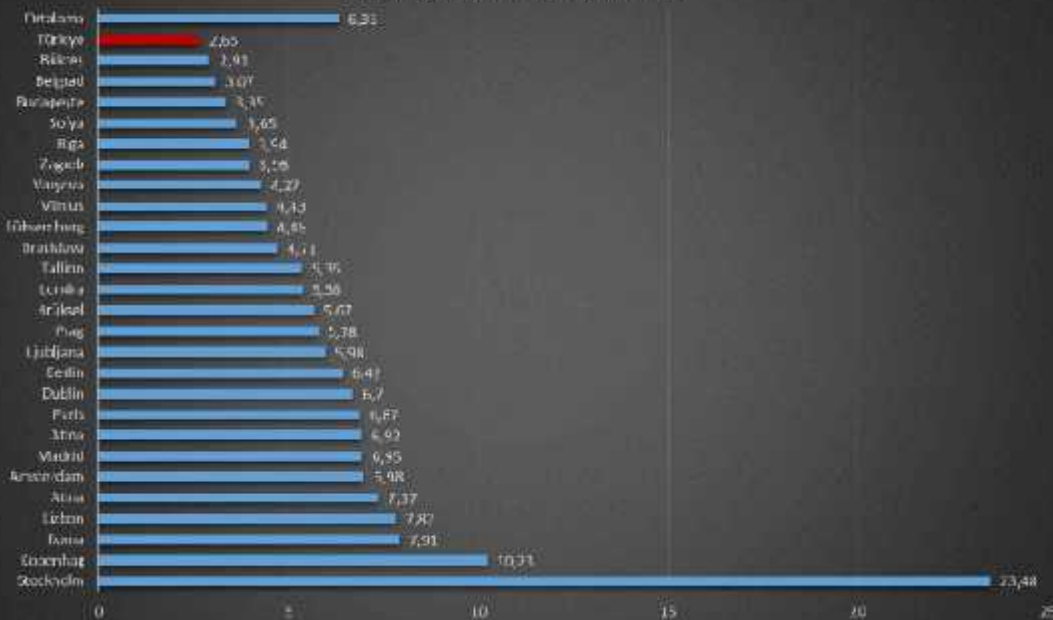

- Ankara, 05/01/2017
- Sıcaklık sıfır derece, kar var
- Elektrik santrallerine %50 kesinti talimatı gönderildi
- Dengeleme gaz fiyatı normal fiyatın 1.5 katına çıkartıldı
- Her doğalgaz molekülüne ihtiyacımız vardı, günlük talep 250 mcm'in üzerine çıkabilirdi
- Biz atmosferi ısıtmaya çalışıyorduk, isteyen dışarda kahve veya sigara içebiliyordu

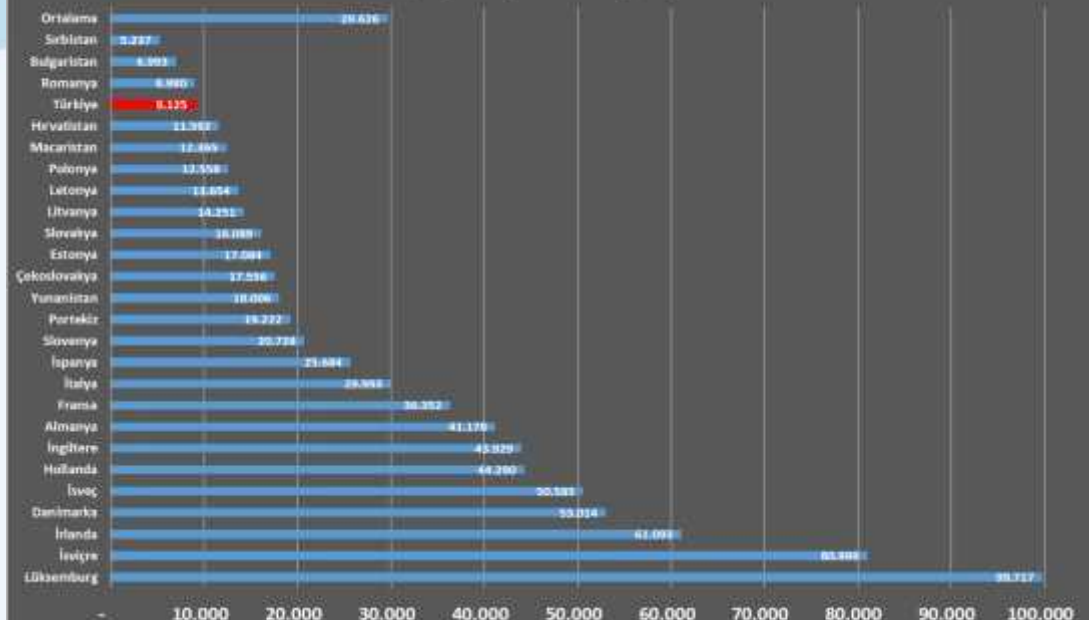
Neden: Çünkü gaz gerçek değerinde değildi, dengeleme piyasası yoktu, kimse değerini bilmiyordu, tüm vatandaşlar olarak kahvesini sıfır derecede içmek isteyenleri sübvansede ediyorduk.

Doğalgaz Fiyatı Karşılaştırması

Doğalgaz Konut (c€/kWh)

Kişi Başına Düşen Milli Gelir (USD) 2015

Kaynak: <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&series=NY.GDP.PCAP.CD&country=#>

Bu ülkeler daha zengin oldukları için mi doğalgaza daha yüksek bedel ödüyorlar, yoksa doğalgazı gerçek maliyetinde sunarak değerli ve aslında pahalı olduğunu mu kabul ediyorlar? Bu zengin ülkelerde doğalgaz ile atmosfer ısıtılmaya çalışılıyor mu?

Cevaplar Sorularda Gizli

Kritik Soru 1:

Sübvansiyon olan, devletin en güçlü oyuncu olduğu pazarda liberal pazar kurulabilir mi?

Kritik Soru 2:

Liberal pazar olmayan bir yerde ticaret gelişir mi?

Kritik Soru 3:

Ticaretin gelişmediği yerde fiyatlar düşer mi?

Cevaplar Sorularda Gizli

Kritik Soru 1:

Sübvansiyon c

cu olduğu pazarda liberal pazar
ni?

Kritik Soru 2:

Lik

de ticaret gelişir mi?

Kritik Soru 3:

fiyatlar düşer mi?

Falınıza bakmak için
Parmagınızı Sihirli Küre ye
Basılı Tutunuz

Türkiye'de Gelecek Nasıl Gelecek?

(Her Şey Bize Bağlı...)

t=0

Bugün

- Devlet Çok Güçlü Oyuncu
- Sübvansiyon Var
- İletim Operatörü Bağımsız Değil
- İthalat Serbest Değil
- (Çekimser) Politik İstek Var
- Esneklik Sınırlı
- Kültür Henüz Tam Hazır Değil

t=t₁

Gelecek

Pazar
Liberal
mi?

- Özel Sektör Güçlü
- Sübvansiyon Yok
- İletim Operatörü Bağımsız
- İthalat Serbest
- Politik Kararlılık Var
- Kültür Hazır
- Ve Diğerleri

- Devlet Çok Güçlü Oyuncu
- Sübvansiyon Var
- İletim Operatörü Bağımsız Değil
- İthalat Serbest Değil
- (Çekimser) Politik İstek Var
- Esneklik Sınırlı
- Kültür Henüz Tam Hazır Değil

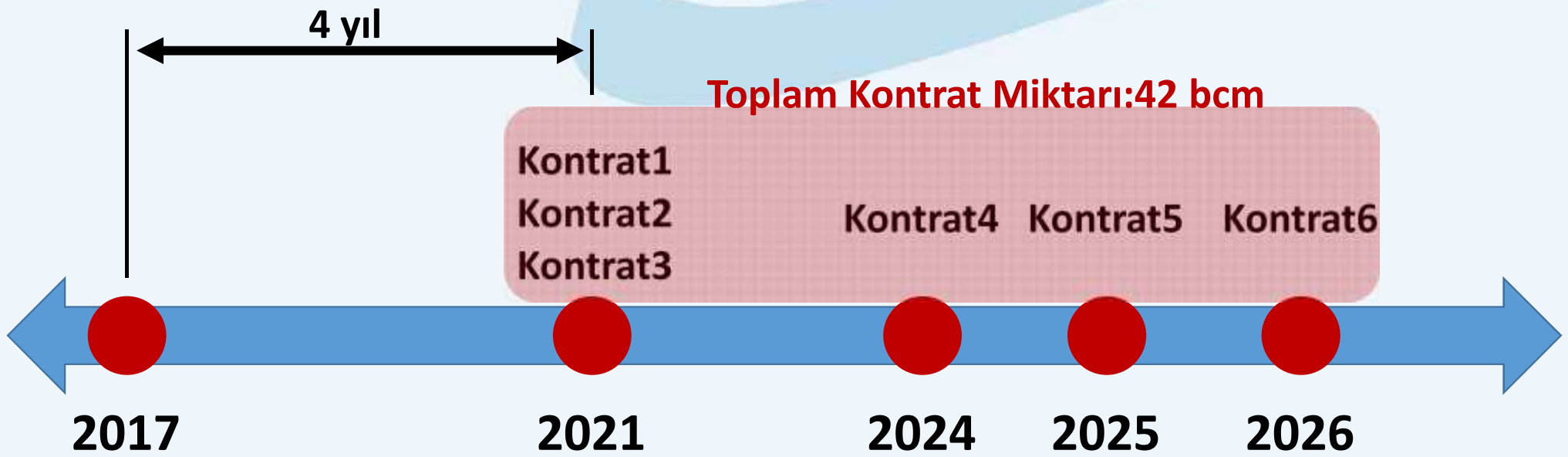
HAYIR

Bugüne Göre Temin
Güvenliği Gelişmiş ama
Bölgenin Pahalı Gazlarının
Toplandığı Pazar

EVET

Esnek ve Daha Kısa Süreli
Kontratlar, Daha Ucuz Gaz,
Çeşitlendirilmiş Temin

Zaman Su Gibi Akıyor...

Vizyon ve Faaliyetler Arasındaki İlişki

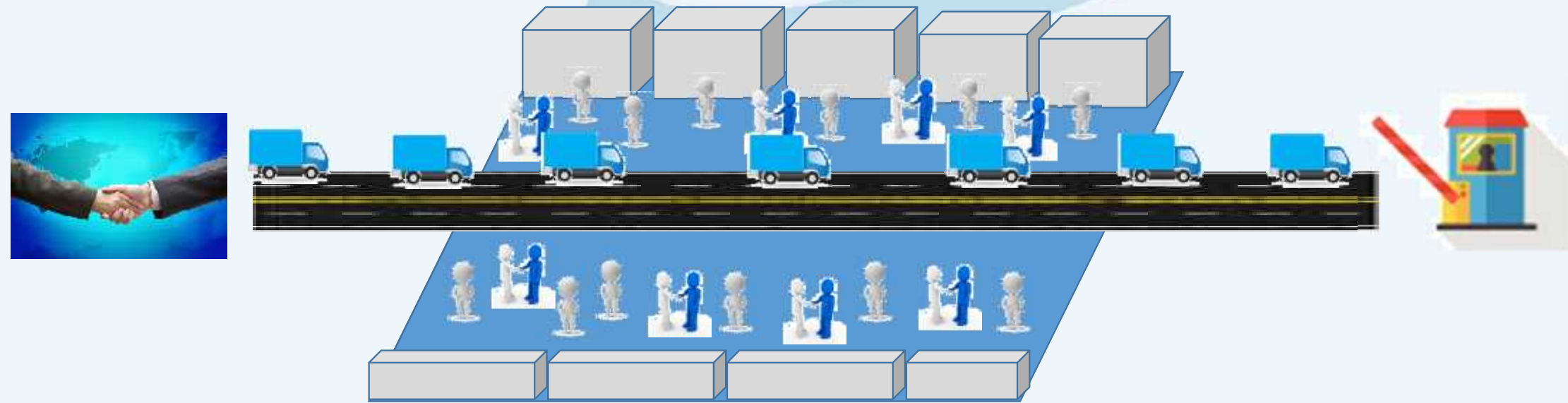
Ticaret merkezi vizyonunu doğru tanımlayabilmek için, ticaret merkezinin ne olduğunu anlamamız ve fikir birliğinde olmamız gerekir.

Ticaret Merkezi Nedir? Ne Deęildir?

Semt Pazarı bir Ticaret Merkezidir

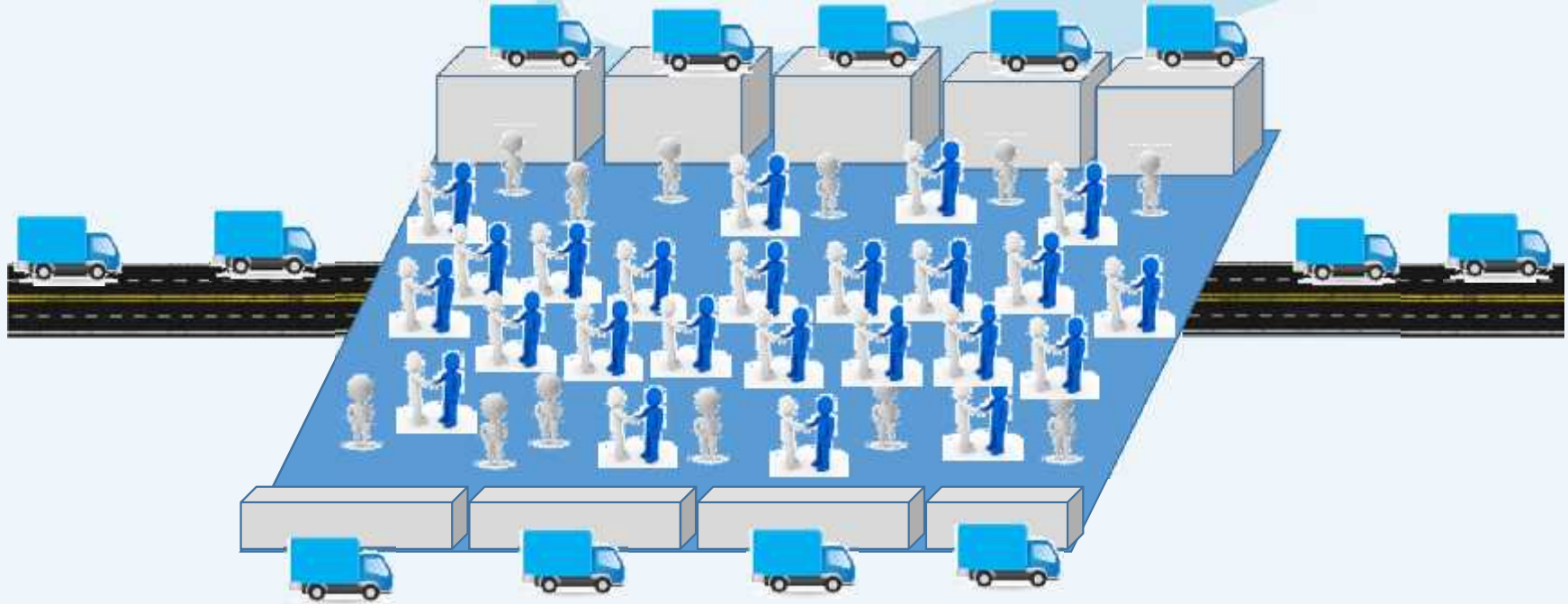

Semt Pazarı ve Transit Geçiř

Transit geçişler, geçilen pazar veya pazarların gelişmesini sağlamaz, sadece son noktadaki «hedef» pazara katkı yapar, anlaşmalar semt pazarında değil, başka bir pazarda ve genellikle gizli anlaşmalar ile sağlanır. Bu durumda transit pazar (ölke) sadece geçiş ücreti alabilir.

Semt Pazarı ve Transit Geçiř

Ticaret merkezlerinde transit geçiş olmaz, buna ihtiyaç olmaz, gerek yoktur. Alıcı ve satıcılar aynı yerde buluşur ve malın ticareti orada gerçekleşir. Pazarda oluşan fiyatla gideceği noktaya ulaşır.

«Köprü» Vizyonu

Enerjide 2023 vizyonu 'tan

Türkiye, **doğalgazda** artık 'yönetim' yıllarda imzalanan anlaşmalar, Tür dünyanın en büyük gaz köprüsü h

TANAP darbe girişimini at- da ev sahiğ
ne odaklanan Türkiye, Rusya Türk Akın
ve İsrail'le ilişkilerini normal- cak. İsrail,

LÜBNAN STRATEJİK İŞBİRLİĞİNE HAZIR OLDUĞUNU AÇIKLADI TÜRKİYE BİZİM İÇİN VAZGEÇİLMEZ KÖPRÜ

Lübnan Petrol Bakanı İbrahim Kuruoğlu Bakan Zuhbi, "Türkiye bizim Arapçaya diğer geçişimiz ve alternatifimizdir. Böyle bir köprü için **doğalgaz** aracımızdır. Bu en önemli verdiğimizlerdir. Bu nedenle bizden önce gelenler Türkiye'ye ve arabalar Arapçaya da girmeliyiz. Türkiye ile Lübnan'ın stratejik birliktirliği çok önemlidir" dedi.

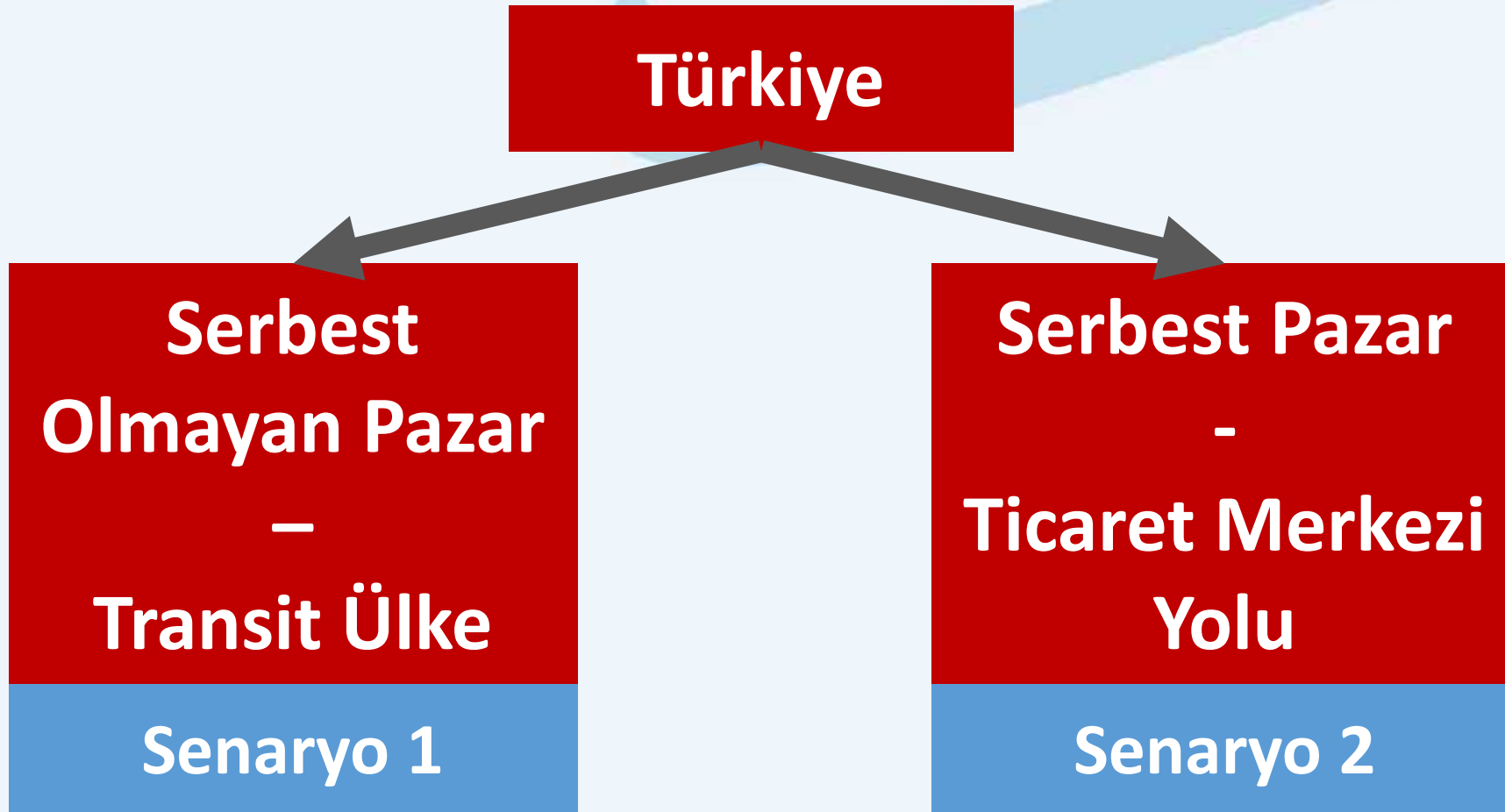
Lübnan Petrol Bakanı İbrahim Kuruoğlu Bakan Zuhbi, "Türkiye bizim Arapçaya diğer geçişimiz ve alternatifimizdir. Böyle bir köprü için **doğalgaz** aracımızdır. Bu en önemli verdiğimizlerdir. Bu nedenle bizden önce gelenler Türkiye'ye ve arabalar Arapçaya da girmeliyiz. Türkiye ile Lübnan'ın stratejik birliktirliği çok önemlidir" dedi.

ye, 2023'te **DÜNYANIN EN BÜYÜK** köprüsü olabilir

alan anlaşmalar, te dünyanın en bü- haline getirecek.

Türkiye İçin 2 Yol

Türkiye'de Bulunan ve Planlanan Boru Hatları

Batı Hattı
14 bcm/yıl
(TA'ından sonra olmayacak)

Türk Akımı
31.5 bcm/yıl

Mavi Akım
16 bcm/yıl

Azerbaycan Hattı
6.6 bcm

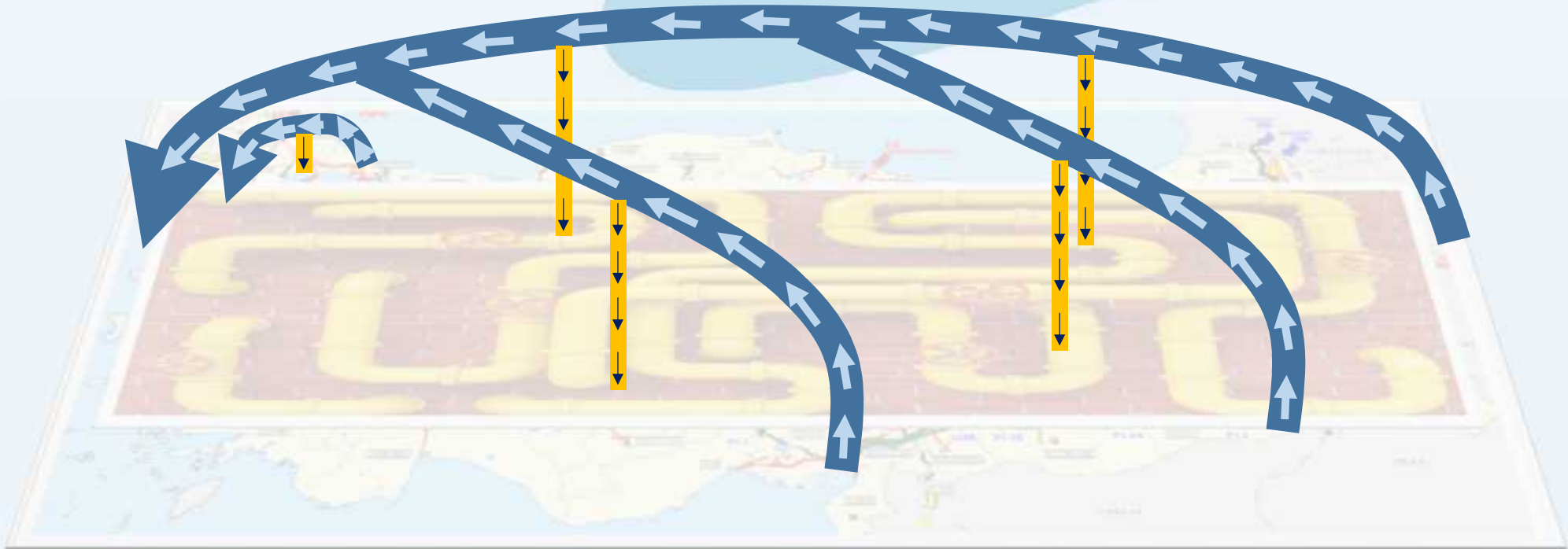

İran Hattı
10 bcm/yıl

İsrail Hattı
9 bcm/yıl

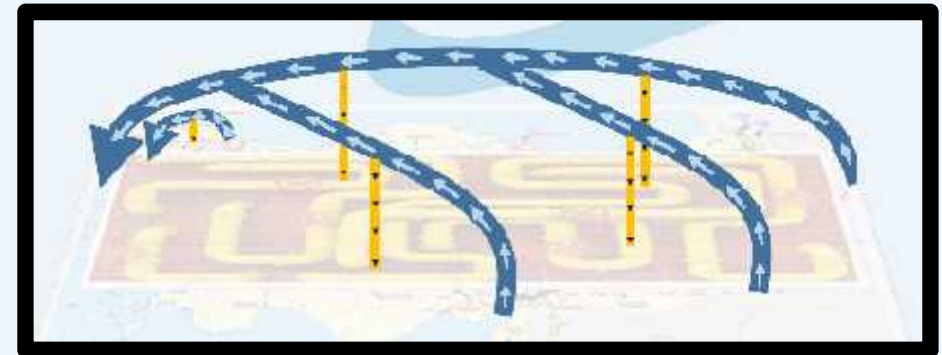
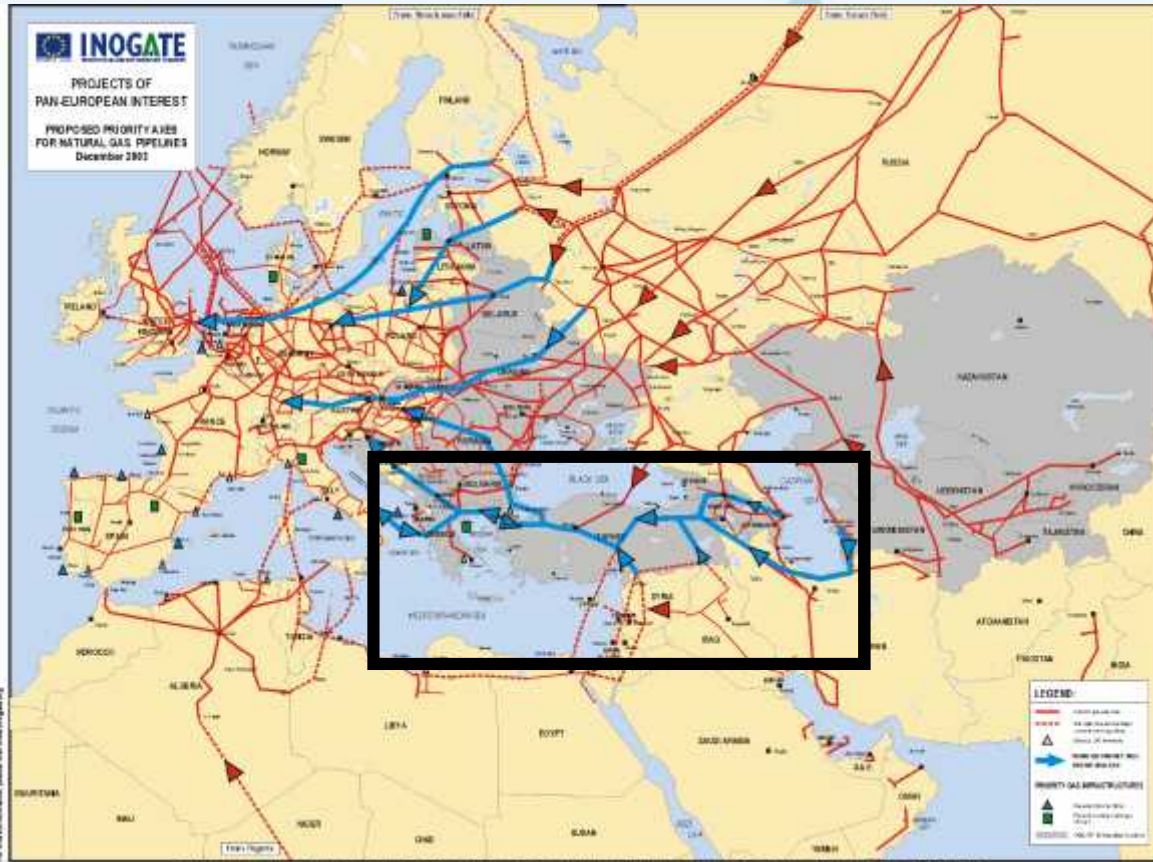
Irak Hattı
10 bcm/yıl

Türkiye 2025: Ticaret Merkezi mi? Transit Ülke mi?

Transit hatların bulunduğu bir pazarda alıcı ve satıcıları biraraya getirmek mümkün mü? Alıcı ve satıcılar için gazın daha esnek kontratlarla ve hub fiyatlarıyla fiyatlandığı gazın asıl olduğu yer daha uygun yer olacaktır.

Avrupa 2003 Vizyonu (Hayal mi? Gerçek mi? Tesadüf mü)

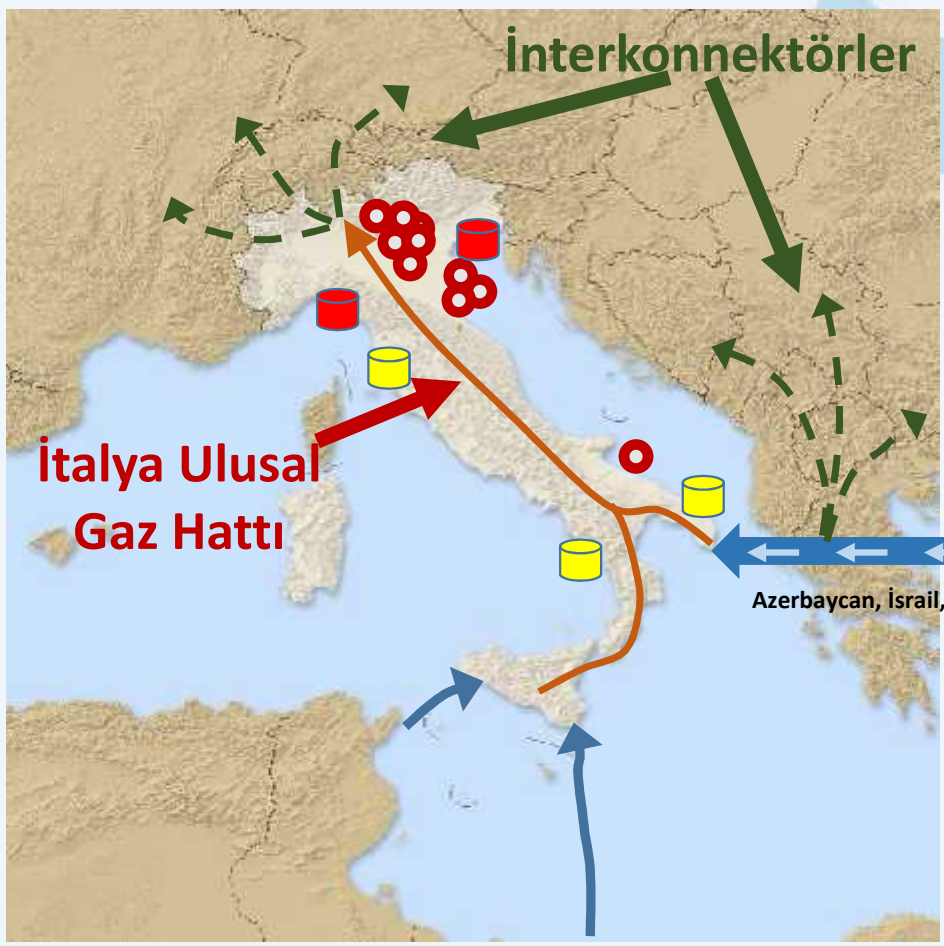

Türkiye 2025: Ticaret Merkezi İçin Ne Olmalı?

Ticaret merkezinden bahsedilmek için çok çeşitli kaynaklardan gelen gazın, oluşturulan ticaret merkezi koşullarında alıcı ve satıcılar arasında serbest olarak belirlenen fiyatlar üzerinden el değiştirmesi gerekir.

Gaz Nereye Gidiyor? Faaliyetlerden Vizyona...

Bundan Sonra...

Aslanmıř Gibi Yařamak / Ticaret Merkeziymiř Gibi Davranmak

G.Afrika Aslan Koruma Parkı, 2013

Ticaret Merkezi Gibi Davranıyoruz Ama Ne Olduğunu Bilmiyoruz

Ana Sayfa > EKONOMİ > Avrupa enerjide de Türkiye'ye bağımlı

Avrupa enerjide de Türkiye'ye bağımlı

20.11.2016 - 09:48 | [Görüntüle](#); 20.11.2016 - 09:48

TANAP ve Türk Akımı gibi dev projelere ev sahipliği yapmaya hazırlanan Türkiye, fiyatları da belirleyebilecek. Net tüketici olan AB, gaz konusunda da Türkiye'ye odaklı...

Türkiye, enerji merkezi olma hedefine adım adım ilerliyor

Miller, Güney Avrupa ülkelerinin gaz talebinde bulunmaları halinde Türkiye'ye başvurmaları gerektiğini söyledi. Bu, **tam da bizim acıkça ifade ettiğimiz, ama birçok ülkenin kabul etmediği veya edemediği bir gerçeğin, enerji gücünü elinde bulunduran Rusya tarafından tasdik edilmesi anlamına geliyor.**

Bu yüzden tüm aktörler, enerji açısından Türkiye'nin bölgedeki konumunun vazgeçilmezliğini er geç kabul etmek zorunda kalacaklar.

Milli Enerji ve Maden Politikası

- **Güçlü ekonomi ve ulusal güvenlik**
- **Sayın Berat Albayrak (12/04/2017): Enerjideki bağımlılık stratejisini doğru ve güçlü yönetirseniz ulusal güvenliğiniz de o ölçüde güçlü bir diplomasiye ve dış politikaya pencere açar**

Doğalgaz Kullanımının Yaygınlaştırılması	Arz Güvenliği	Öngörülebilir Piyasa	Giriş Kapasitesi:2018 300 mcm,daha sonra 400 mcm
Yerli Kaynaktan Elektrik Üretim Hedefi 2/3	Enerji İthalatının Milli Enerji ile Azaltılması	Yerli Kömür	8 Doğalgaz, 2 Petrol Boru Hattının Sorumluluğu
Doğalgaz Depolama Hedefi: %20/10 bcm	LNG/FSRU Altyapısı : 107 mcm/gün	Yerleşme ve Güneş Enerjisi	Rüzgar YEKA İhalesi
Arama Üretim – İkinci Sismik Gemi	Maden Arama Altyapısı: Jeofizik Haritası 2018	Maden Arama Hedefi : 3 milyon metre	Petrol Depolama Hedefi : 5 milyon ton

Sonuç

- Türkiye’de arz artmaya devam edecek, günlük 300 mcm, yıllık 60 bcm seviyelerini görebiliyoruz: **Bilinen Gelecek**
- Kendi kaynağımızı bulursak muhteşem ama henüz belli değil ve buna bel bağlayamayız: **Bilinen Gelecek, Tahmin Edilebilir Sonuçlar**
- Enerji Giderleri üretici olmayan ülkelerin en büyük kalemi olmaya devam edecek: **Bilinen Gelecek**
- Enerji Fiyatları her zaman düşük olmayacak, artmaya devam edecek: **Bilinen/Muhtemel Gelecek**
- Enerji dış ilişkilerde bir araç olarak kullanılmıştır ve kullanılacaktır: **Bilinen Gelecek**
- Enerji güvenliğine sahip olunmadan bağımsız olmak mümkün olamayacak: **Bilinen Gelecek**
- Enerji Güvenliği geleceği tasarlayarak sağlanabilir, tesadüfen elde edilemez, 10+ senelik hayaller gerekir: **Bilinen Gelecek**
- Bilinenlerle oluşturulacak gelecek, gerçekleşmesi en muhtemel gelecektir.

Senaryo1: Serbest Olmayan Pazar + Transit Ülke Türkiye

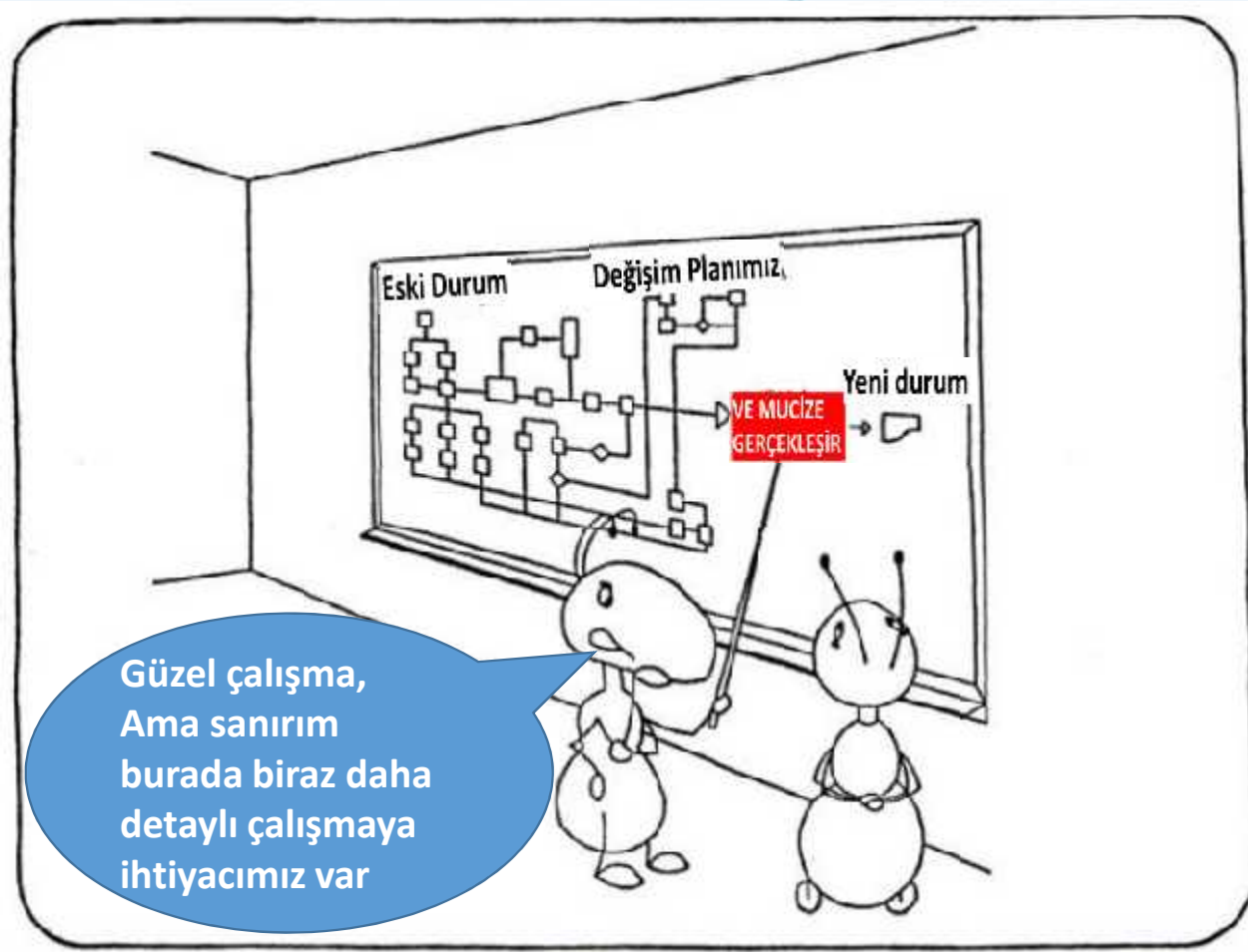
- Türkiye doğusundaki gazların batısına taşınmasında kritik rol oynar.
- Talep artar, arz çeşitlendirmesi önemini arttırır.
- Her geçen gazdan bir miktar kendisine alarak teminini çeşitlendirir.
- Giriş kapasitesi yatırımlarını devlet yapar veya devlet garantisi ile özel sektör yapar
- N-1 stratejisine göre gelişme sağlanır ama gaz gazla rekabet etmez, devlet ana oyuncu olarak kalmaya devam eder
- En ucuz gazlara ulaşmak mümkün olmaz, Türkiye'deki fiyat en düşük fiyat olduğu için özel sektör yeni gaz getiremez.
- İç piyasa fiyatı devlet tarafından belirlenir, gerektiğinde sübvansede edilir, fiyatlar global fiyatlara göre dalgalanmaz, temel pazarlıkları devlet yapar, optimum noktayı bulmak ve tahmin etmek çok zor olur.

Senaryo2: Serbest Pazar + Ticaret Merkezi Yolunda Türkiye

- Türkiye doğusundaki gazların batısına taşınmasında kritik rol oynar.
- Talep artar, arz çeşitlendirmesi önemini arttırır, çözümler özel sektör tarafından geliştirilir
- Avrupa'ya ulaşmaya çalışan her gaz Türkiye pazarına girer, temin giderek çeşitlenir.
- Giriş kapasitesi yatırımlarını özel sektör yapar, özel sektör ucuz gaz için çaba harcar
- N-1 stratejisine göre gelişme sağlanır, gaz gazla rekabet eder, pazara girmek isteyen gazlar fiyatlarını ayarlamak zorunda kalır
- İç piyasa fiyatı gelen gazlarla belirlenir, sübvansiyon yapılmaz, ticaret ne kadar artarsa, optimum noktayı bulmak ve tahmin etmek o kadar kolay olur, fiyatlar global fiyatlara göre dalgalanır.

Sonuç

Okyanus ne kadar büyük
olursa olsun, insan yalnız kabı
kadar su alabilir.

Hz. Mevlana

PETFORM

Gelece i Yaratmak in Zihinlerde Gelece e Gidip
Gelmek Gerekir...
Dinledi iniz için Te ekkr Ederiz

Rıdvan Uçar, Yönetim Kurulu yesi, Gaz Grubu Başkanı
İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sürdürülebilir Enerji Ana Bilim Dalı

6. Enerji Yönetimi ve Politikaları alıştayı

İzmir, 11 Mayıs 2017